NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG CÔNG TÁC CỐ VẤN HỌC TẬP CHO HỌC SINH, SINH VIÊN TRƯỜNG CAO ĐẲNG ĐIỆN BIÊN

Nguyễn Thế Thành
Trường Cao đẳng Điện Biên

Tóm tắt: *Đối với các trường đại học, cao đẳng ở Việt Nam, đào tạo theo tín chỉ đã trở thành quy định bắt buộc. Học sinh, sinh viên phải chủ động trong việc lựa chọn ngành học, môn học và xây dựng kế hoạch học tập cho cả khóa học. Học tập trên lớp có sự hướng dẫn của thầy cô và chủ động tự học ngoài giờ lên lớp. Để giúp học sinh, sinh viên có thể thực hiện quyền tự chủ của mình, trong quy trình đào tạo theo hệ thống tín chỉ ở các trường đại học, cao đẳng có một bộ phận quan trọng, đó là các cố vấn học tập. Bài viết tìm hiểu về hoạt động cố vấn học tập tại Trường Cao đẳng Điện Biên, qua đó đề xuất một số biện pháp nhằm hoàn thiện và nâng cao chất lượng công tác cố vấn học tập trong đào tạo theo hệ thống tín chỉ tại Nhà trường.*

Từ khóa: *Cố vấn học tập, đào tạo tín chỉ, Trường Cao đẳng Điện Biên.*

IMPROVING THE QUALITY OF ACADEMIC ADVISING FOR STUDENTS OF DIEN BIEN COLLEGE

Nguyen The Thanh
Dien Bien College

Abstract: *For universities and colleges in Vietnam, credit-based training has become a mandatory regulation. Students must be proactive in choosing their majors, subjects and building a study plan for the entire course. Study in class with the guidance of teachers and actively self-study outside of class. To help students exercise their autonomy, in the credit-based training process in universities and colleges, there is an important part, which is the academic advisor. The article explores the academic advising activities at Dien Bien College, thereby proposing some measures to improve and enhance the quality of academic advising in credit-based training at the School.*

Keywords: *Academic advising, credit training, Dien Bien College.*

Nhận bài: 12/08/2025 *Phản biện: 12/09/2025* *Duyệt đăng: 17/09/2025*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Cố vấn học tập (CVHT) là thuật ngữ được nhắc đến thường xuyên kể từ khi hình thức đào tạo theo tín chỉ được áp dụng tại các trường đại học, cao đẳng ở Việt Nam. Với vai trò cố vấn, các CVHT là người định hướng, tư vấn, giám sát hoạt động học tập, giúp cho học sinh, sinh viên (HSSV) nhận thức được tầm quan trọng của quy chế đào tạo, nhận thức chính xác các khái niệm của quy chế, hiểu được quy chế, chương trình đào tạo, phương pháp học tập, từ đó chọn lựa được chương trình, kế hoạch học tập phù hợp với sức học, hoàn cảnh cá nhân và tự tìm ra biện pháp khắc phục các khó khăn xuất hiện khi mới bước ra khỏi môi trường bao bọc của gia đình. Thông qua hoạt động cố vấn cho các lớp HSSV, CVHT nắm bắt được tâm tư, nguyện vọng, tình cảm, năng lực cá nhân, hoàn cảnh gia đình, nguyện vọng của từng SV để từ đó có những đề xuất kịp thời với nhà trường về các biện pháp hỗ trợ cho HSSV cũng như thực hiện tốt công tác quản lý HSSV.

Thời gian qua, mặc dù Trường Cao đẳng Điện Biên đã áp dụng hình thức đào tạo theo tín chỉ nhưng công tác CVHT vẫn còn một số hạn chế. Do đó, việc tăng cường các biện pháp nhằm kịp thời hoàn thiện và nâng cao chất lượng công tác CVHT là một yêu cầu có tính cấp thiết và thường xuyên đối với Nhà trường.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng công tác cố vấn học tập tại Trường Cao đẳng Điện Biên

Tại Quyết định 2146/QĐ-BGDĐT, ngày 25/7, của Bộ Giáo dục và Đào tạo quyết định sáp nhập nguyên trạng Trường Cao đẳng Nghề Điện Biên vào Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên và đổi tên thành Trường Cao đẳng Điện Biên, trực thuộc UBND tỉnh Điện Biên, từ ngày 25/7. Việc sáp nhập 2 trường thành một cơ sở đào tạo là sự cụ thể hóa chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về tổ chức, sắp xếp lại các cơ sở giáo dục nghề nghiệp, có ý nghĩa quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh Điện Biên nói riêng và của cả khu vực Tây Bắc nói chung. Hướng đến hình thành một ngôi trường cao đẳng đào tạo đa ngành, đa lĩnh vực, đa bậc học; với kỳ vọng trở thành trung tâm đào tạo nhân lực chất lượng, trung tâm nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ và đổi mới sáng tạo của tỉnh và khu vực.

Đối với người học – đối tượng trung tâm của mọi hoạt động giáo dục, nhà trường cũng cam kết và hành động để đảm bảo quyền lợi tối đa. Toàn bộ hơn 800 học sinh, sinh viên được chuyển tiếp đào tạo mà không có bất kỳ sự xáo trộn nào. Các chế độ chính sách, ưu tiên, hỗ trợ cho người học được giữ nguyên. Các chương trình đào tạo, giáo trình, tài liệu giảng dạy đã thẩm định tiếp tục được sử dụng, đồng thời tiến hành rà soát để hợp nhất, tối ưu hóa chương trình của các ngành, nghề trùng lặp, đảm bảo tính liên thông và khoa học. Dù bộn bề công việc, nhưng mọi hoạt động của Trường Cao đẳng Điện Biên vẫn duy trì ổn định, không gây ra xáo trộn về tâm lý hay công việc đối với cả giảng viên và HSSV.

Với tầm nhìn vươn tới mục tiêu trường chất lượng cao

Việc sáp nhập không chỉ là một phép cộng cơ học về quy mô mà là bước đệm để Trường Cao đẳng Điện Biên thực hiện một khát vọng lớn hơn: Xây dựng và phát triển thành một trường cao đẳng chất lượng cao, một trung tâm cung cấp nguồn nhân lực uy tín, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ hiện đại, phục vụ đắc lực cho sự phát triển kinh tế - xã hội của Tỉnh và khu vực. Mục tiêu là đào tạo nguồn nhân lực "Khởi nghiệp" và "Hội nhập quốc tế". Với phương châm "vì người học và sự phù hợp". Để đạt được phương châm và sứ mệnh đào tạo của Nhà trường thì vai trò của công tác Cố vấn học tập là vô cùng quan trọng.

Nhiệm vụ của cố vấn học tập: Tư vấn, trợ giúp HSSV trong học tập, nghiên cứu khoa học, định hướng nghề nghiệp: Tổ chức thảo luận, triển khai các quy định về đào tạo theo học chế tín chỉ và các quy định liên quan đến quyền và nghĩa vụ của HSSV; Tư vấn cho HSSV phương pháp học tập, trao đổi với các HSSV có kết quả học tập yếu, kém hoặc giảm sút; Hướng dẫn các địa chỉ tin cậy có thể giải đáp các câu hỏi liên quan đến bài học trong chương trình.

Quản lý HSSV: Tổ chức Đại hội lớp hằng năm, đề nghị phê chuẩn danh sách Ban cán sự lớp, tổ chức sinh hoạt lớp định kỳ; Phối hợp với các phòng chức năng theo dõi đánh giá HSSV về học tập, rèn luyện phẩm chất và sức khỏe; Giải quyết chế độ, chính sách cho HSSV; Định hướng cho HSSV tham gia các hoạt động xã hội và hoạt động ngoại khóa.

Tham gia các cuộc họp, tập huấn về công tác CVHT theo yêu cầu của Nhà trường; Xây dựng và công khai lịch tiếp HSSV, thời gian và địa điểm tiếp HSSV định kì, cung cấp cho HSSV số điện thoại, email và các phương tiện liên lạc khác để HSSV có thể liên lạc trong trường hợp cần thiết.

Những quy định về chế độ báo cáo của cố vấn học tập:

Trong các học kỳ, CVHT phải nộp các báo cáo định kỳ theo quy định của Hội đồng CVHT. Cuối mỗi năm học, CVHT phải báo cáo Trưởng khoa và Hội đồng CVHT kết quả thực hiện công việc, những khó khăn, vướng mắc khi thực hiện nhiệm vụ, đề xuất những ý kiến, giải pháp mới.

CVHT có trách nhiệm báo cáo kịp thời các trường hợp khó khăn, vướng mắc trong việc tư vấn, hướng dẫn HSSV hoặc báo cáo đột xuất về tình hình SV, việc thực hiện nhiệm vụ CVHT theo yêu cầu của Trưởng đơn vị quản lý, phòng Công tác HSSV, Ban Giám hiệu. Tổng hợp các ý kiến khảo sát, tác giả nhận thấy việc triển khai công tác CVHT tại trường Cao đẳng Điện Biên còn một số tồn tại.

Về chức danh, do trường đào tạo đa hệ, đa ngành, đa lĩnh vực nên chức danh CVHT có vai trò, trách nhiệm chưa rõ ràng, thống nhất kéo theo nhiều vấn đề phát sinh với trách nhiệm của người trợ giúp HSSV trong môi trường đào tạo theo học chế tín chỉ. Về quyền lợi, trong văn bản có quy định CVHT được hưởng phụ cấp công tác theo quy định của Trường. Tuy nhiên, trong những năm học vừa qua, quyền lợi của CVHT tại trường được quy đổi thành số giờ giảng dạy, tỷ lệ quy đổi giữa các năm có sự thay đổi số giờ tiêu chuẩn mà giảng viên phải thực hiện trong một năm học. Mặt khác, nếu làm phép tính quy đổi số giờ này thành tiền thì lại có sự khác nhau giữa số giờ tính trong giờ tiêu chuẩn và vượt tiêu chuẩn, thậm chí nếu cùng tính trong giờ tiêu chuẩn thì lại có sự khác nhau về số tiền được hưởng giữa hai giảng viên nếu hai người này đang hưởng lương khác bậc. Điều này dẫn đến sự không thống nhất về quyền lợi giữa các CVHT.

2.2. Một số đề xuất nhằm nâng cao chất lượng công tác cố vấn học tập tại Trường Cao đẳng Điện Biên

2.2.1. Về phía Nhà trường

Thứ nhất, quan tâm đẩy mạnh việc bồi dưỡng, nâng cao nghiệp vụ, kỹ năng công tác cho đội ngũ CVHT, đặc biệt là khả năng sử dụng thành thạo tin

học, kỹ năng tư vấn hỗ trợ, kỹ năng giải quyết vấn đề… để đáp ứng yêu cầu công tác ngày càng cao. Cần chọn lọc kĩ những CVHT có trình độ chuyên môn cao liên quan đến ngành học của HSSV, am hiểu kĩ chương trình đào tạo, chuẩn đầu ra, cơ hội nghề nghiệp và những kĩ năng cần thiết mà HSSV cần rèn luyện ở Nhà trường để đáp ứng tốt yêu cầu của ngành nghề sau khi tốt nghiệp.

Thứ hai, hoạt động CVHT không thể đạt hiệu quả tốt nếu như các điều kiện về cơ sở vật chất của Nhà trường không được đảm bảo, đặc biệt là các phòng phục vụ cho công tác thường xuyên của đội ngũ CVHT: tư vấn, chia sẻ, trao đổi, lưu trữ hồ sơ,… Cần kiện toàn trang web hỗ trợ CVHT trong việc theo dõi kết quả đăng kí học phần, kết quả học tập ở mỗi học kì, kết quả rèn luyện, khen thưởng, kỉ luật HSSV cần có thông tin trên hệ thống quản lí để cố vấn cập nhật và tư vấn kịp thời cho HSSV. Ngoài ra, trên hệ thống cần cho phép CVHT xem được thời khóa biểu học tập của HSSV, có chức năng quản lí họp lớp với HSSV nhằm tránh tình trạng HSSV lười trong việc họp lớp dẫn đến việc giải quyết một số việc còn chưa kịp thời.

Thứ ba, tăng cường chăm lo, hỗ trợ các điều kiện vật chất và tinh thần cho các CVHT thông qua việc ghi nhận, biểu dương kịp thời để đội ngũ CVHT có thêm niềm say mê, nhiệt huyết, làm cho hiệu quả và chất lượng công tác ngày một tốt hơn. Có chính sách hỗ trợ hợp lí cho đội ngũ CVHT kiêm nhiệm và quản lí số lượng HSSV đông. Có thể đưa ra hỗ trợ trên số lượng HSSV được tư vấn; từ đó góp phần nâng cao trách nhiệm đi đôi với quyền lợi cho CVHT, đảm bảo quyền lợi công bằng giữa các CVHT.

Thứ tư, định kỳ phối hợp với các Phòng, Ban và các đơn vị chức năng trong trường như Phòng Công tác HSSV, Đoàn Thanh niên-Hội sinh viên tổ chức các buổi Hội thảo chuyên đề, trao đổi kinh nghiệm về hoạt động giảng dạy, học tập nhằm tổng kết đánh giá và định hướng công tác tư vấn, CVHT cho HSSV trong điều kiện học chế tín chỉ. Chú trọng công tác tuyên truyền, giáo dục giúp cho HSSV nâng cao ý thức tự giác, tinh thần thái độ học tập nghiêm túc, nắm vững quy trình, quy chế để thuận tiện đăng ký khối lượng học tập hiệu quả nhất.

2.2.2. Về phía cố vấn học tập

Thường xuyên học tập, nghiên cứu, nắm vững mục tiêu giáo dục, nội dung, chương trình, phương pháp đào tạo, quy chế của Bộ Giáo dục và Đào tạo, quy định, nội quy của Trường về học tập, rèn luyện và công tác SV; thường xuyên cập nhật những thay đổi, bổ sung trong quy chế, quy định, nội quy để có thể tư vấn, hỗ trợ giúp đỡ HSSV trong quá trình học tập, rèn luyện tại Trường. Nắm rõ chức năng, nhiệm vụ các đơn vị liên quan trong công tác HSSV để hướng dẫn HSSV cách tìm hiểu thông tin, liên hệ công việc liên quan đến công tác học tập và rèn luyện.

Căn cứ vào đề cương chi tiết học phần để hướng dẫn cách học cho HSSV như: lập kế hoạch học tập, nghe giảng và ghi chép trên lớp, tự học, học nhóm, đọc sách, nghiên cứu và giải quyết vấn đề,… CVHT cần xem đây là một trong những mục tiêu lâu dài để nâng cao chất lượng dạy và học chứ không chỉ dừng lại ở các giải pháp tạm thời. Bên cạnh đó, CVHT phải luôn thể hiện tốt tinh thần trách nhiệm, sự tận tụy với HSSV và nhất là không ngừng học tập, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ và năng lực công tác CVHT nhằm đáp ứng yêu cầu công việc được giao.

Một việc làm quan trọng trong quá trình CVHT là giúp HSSV xác định đúng động cơ học tập. Một khi thấy được mục tiêu và ý nghĩa của việc học thì người học mới có thể chủ động trong nghiên cứu, chiếm lĩnh tri thức. Song song với đó, CVHT phải giữ mối quan hệ thân thiết, gần gũi với người học, nhất là những trường hợp cá biệt. Khuyến khích HSSV bộc bạch suy nghĩ để nắm bắt tâm tư, nguyện vọng cũng như thế mạnh, điểm yếu, từ đó sẽ có giải pháp phát huy và khắc phục để người học tự hoàn thiện mình. Đặc biệt, trong công tác CVHT cần phát huy tinh thần dân chủ tập thể, xây dựng nội bộ lớp đoàn kết, vững mạnh và giúp nhau cùng tiến bộ.

Trong quá trình làm công tác, CVHT nên dành thời gian thích hợp để hướng dẫn HSSV rèn luyện một số kỹ năng tự học. Việc này cần phải được tiến hành ngay từ những học phần đầu tiên của chương trình đào tạo, nhằm giới thiệu tổng quát về yêu cầu, nội dung chương trình, giới thiệu về cách học, phương pháp học… Các phương pháp giảng dạy trong đào tạo theo tín chỉ đều phải hướng đến mục tiêu lấy người học làm trung tâm. Vì vậy, CVHT phải luôn quan tâm, nhắc nhở HSSV việc tự học, tự nghiên cứu để có thể chủ động nắm bắt kiến thức hiệu quả hơn.

2.2.3. Về phía học sinh sinh viên: Cần chủ động chia sẻ những khó khăn với CVHT để giải quyết kịp thời và phối hợp với CVHT trong việc thực hiện kế hoạch học tập, cũng như mục tiêu mà bản thân thực hiện để đạt được kế hoạch đó. Sắp xếp thời gian học tập, vui chơi giải trí cũng như đi làm thêm hợp lí và khoa học. Phải đặt việc học tập, rèn luyện chuyên môn, nghiệp vụ nghề nghiệp lên hàng đầu để đạt kết quả học tập tốt và đáp ứng tốt nhất với đòi hỏi của thị trường lao động sau khi tốt nghiệp.

III. KẾT LUẬN

Sáp nhập Trường Cao đẳng Nghề Điện Biên vào Trường Cao đẳng Kinh tế - Kỹ thuật Điện Biên, đổi tên thành Trường Cao đẳng Điện Biên. Quyết định này mang tính tất yếu, phù hợp với chủ trương tinh gọn bộ máy và xu thế phát triển của giáo dục nghề nghiệp hiện đại. Ngay sau khi sáp nhập, nhà trường đã khẩn trương triển khai đồng bộ các nhiệm vụ ổn định tổ chức, đặt ra những mục tiêu phát triển đột phá trong tương lai.

Sau sáp nhập, mặc dù trên thực tế còn tồn tại nhiều khó khăn bất cập nhưng công tác CVHT vẫn giữ tầm quan trọng đặc biệt trong quá trình đào tạo theo hệ thống tín chỉ. Kết quả học tập và rèn luyện của HSSV trong những năm tháng ở trường sẽ không thể không nhắc đến vai trò quan trọng của đội ngũ làm công tác CVHT. Điều này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, giúp HSSV ghi nhớ và vận dụng được những kiến thức đã học vào thực tiễn công việc và cuộc sống sau khi ra trường mà còn là yếu tố đảm bảo chất lượng đào tạo và uy tín, thương hiệu của Nhà trường.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2007), *Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ,* Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT ban hành ngày 15/08/2007.

2. Nguyễn Duy Mộng Hà (2012)*, Đẩy mạnh công tác cố vấn học tập và tư vấn sinh viên góp phần nâng cao chất lượng dạy và học trong trường đại học theo học chế tín chỉ*, Tạp chí Giáo dục, số 291, tr 32-35.

3. Viện Nghiên cứu Giáo dục, Trường Đại học Sư phạm thành phố Hồ Chí Minh (2014), Kỉ yếu Hội thảo quốc gia"*Vai trò của Cố vấn học tập trong đào tạo theo học chế tín chỉ tại các trường cao đẳng - đại học Việt Nam"*.